СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XL. Ч. 27. — Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 3 лютого 1932. — VOL. XL. — No. 27. — Jersey City, N. J., Wednesday, February 3, 1932. — THREE CENTS

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ І ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ВИСЛАЛИ ЯПОНІЇ НОВИЙ ОСТРИЙ ПРОТЕСТ

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту, Генри Стимсон, відбув довшу конференцію в справі подій на Далекім Сході з британським амбасадором, а потім говорив ще телефоном з британським премієром Мек Донелдом. Наслідок тих розмов був такий, що Злучені Держави і Велика Британія дали поручення своїм амбасадорам у Токіо зложити на руки японського уряду гострі протести в справі занепокоєння японськими військами Міжнародного Осідку в Шанґгаю. Змісту протесту не подано до публичного відома.

КОНҐРЕС ПРО ВОЄННІ ПОДІЇ.

ВАШИНҐТОН. — В сенаті домагався сенатор Гейл, щоби негайно ухвалити закон, щоби піднести маринарку до цеї сили, яку повинні мати Злучені Держави згідно з Лондонським договором. В палаті послів підносилися голоси, щоби не видавати грошей на збільшення армії й фльоти, бо це є збільшення державного дефіциту.

Наразі стало на тім, щоби з огляду на воєнні події на Сході, справу відложити. Більшість була цеї думки, що тепер не є час на зменшення фльоти.

ВЕТЕРАНИ І ЖІНКИ ЗА СКРІПЛЕННЯ ФЛЬОТИ.

ВАШИНҐТОН. — Генри Стівенс мол., командант Американського Леґіону, і Миссис Фредерик Виліємс, президентка „Ліджон оґзілері", виступили з дуже гострою критикою тих, що не допускають до скріплення маринарки, а далі й армії.

Секретар праці Док говорив про конечну потребу боротьби з комуністичною пропаґандою.

ПРОТИ ВІЙСЬКОВОГО ВИХОВАННЯ В ШКОЛАХ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресовому комітетови військових справ вручено петицію, підписану 327 президентами каледжів, професорами і педаґоґами, в котрій підписані домагаються від військового департаменту вилучення зі школи військового виховання. Петиція звертається проти акції, яку ведуть „Різерв Офісерс Трейнінґ Кор" і „Ситизенс Мілітері Трейнінґ Кемпс". В ній кажеться, що акція тих орґанізацій противиться постановам про народню оборону і є протилежністю до американської традиції, яка відступає справу виховання стейтам і місцевим владам.

МАРИНАРКА І ПІХОТА ВІДПЛИВАЮТЬ ДО ШАНҐГАЮ.

МАНІЛЯ. — Повторюються сцени з часів недавної світової війни. Бо з таким самим ентузіязмом, як колись, прощають тут маринарів і піхоту, яких відсилають до Шанґгаю, щоби бути готовими на всяку евентуальність. Більша частина азійської фльоти Злучених Держав уже відплила.

АМЕРИКАНСЬКІ ІНТЕРЕСИ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

ВАШИНҐТОН. — Зприводу обстрілу міста Нанкіна Японцями стверджують у столиці, що в Нанкіні є всього 165 американських горожан. Це є самі місіонарі.

При тім згадують, що Американці вложили в Китаю в ріжні промислові підприємства $129,768,-000. Найбільше грошей вложено в „поблик ютілітіс" у Шанґгаю.

БІРЖА РАХУЄТЬСЯ З МОЖЛИВІСТЮ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Події на Далекім Сході можуть довести до війни, коли брати під увагу те, що діється тепер на біржі. Бо без огляду на злу конюнктуру піднеслися нагло шери залізних, літакових і тих компаній, котрі виробляють амуніцію.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ ЗАПАНУВАТИ НА СХОДІ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Єн, китайський амбасадор у Вашинґтоні, котрий перебуває тепер у Женеві на конференції роззброєння, говорив через радіо з Женеви про те, що Японія, загарбавши Манджурію, намагається тепер опанувати Китай.

ПРОТИ ІНТЕРВЕНЦІЇ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

ВАШИНҐТОН. — Конґресмен Томес Блейнтон заявив у палаті послів, що він є проти того, щоби виповідати війну й проливати кров задля охорони „кількох китайських купців". Він казав далі, що ще перед кількома літами він остерігав Американців, щоби не анґажувалися бизнесово в Китаю, бо інакше може зайти потреба їх оборони при помочі воєнних кораблів.

ЯПОНСЬКА „ЗАСАДА МОНРА".

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Джеймс Гемилтон Луіс, демократ з Ілиноїс, заявив через радіо, що Японія хоче запанувати своїм впливом над цілою Азією. Вона проводить у життя те, що Злучені Держави проводять на американськім континенті з засадою Монра. Згідно з „японською засадою Монра" хоче Японія спацифікувати цілу Азію і вести над нею провід в подібний спосіб, як Злучені Держави опікуються Кубою, Мексиком і державами Центральної Америки.

АМЕРИКА ПОСИЛАЄ АЗІЙСЬКУ ФЛЬОТУ НА КИТАЙСЬКІ ВОДИ.

Американський уряд видав приказ своїй азійській фльоті виїхати на китайські води для охорони американських інтересів та для протесту проти японського походу проти прав інших держав у Китаю. Згідно з приказом з Манілі, на Филипинах, виїхали на китайські води 8 воєнних кораблів. На них виїхав теж полк американських маринарів.

НИЩАТЬ УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО.

Радянська преса доносить, що відомого в Европі українського артиста-маляря, Михайла Бойчука, професора Української Академії Мистецтва, радянська влада виселила за кордон України. Цим способом вона зліквідувала основану ним течію українського національного мистецтва. Радянська влада також зліквідувала межигородську техніку української кераміки, а її професора, Сергія Колоса, та паню Павленко вивезла до Москви.

ЛЕГКЕ ДЕРЕВО, ЛИШЕ НЕ ЗНАТИ ЗВІДКИ.

Морські струї доносять до берегів Японії, Китаю і Филипинських островів великі кусники дерева, котре має незвичайно цікаві прикмети. Воно дуже тривке, тверде, а при цьому на половину лекше ніж усі відомі дотепер роди дерева. Місцеві мешканці називають це дерево „ґуман" і вживають його для багатьох цілей. Японські власти, знайшовши зразки цього дерева біля своїх берегів, післали їх до столиці Филипин, Манілі, сподіваючися, що там знайдуть ліси, де це дерево росте. Показалося одначе, що на Филипинських островах його нема і що струї мусять приносити його або з якихось островів на Спокійному океані, або десь від берегів Азії. Почалися тепер завзяті пошукування за батьківщиною цього дерева, тому, що воно може бути дуже придатне для промислових цілей.

З КОХАННЯ ДО НАРЕЧЕНОЇ ВІДГРИЗ ЇЙ НІС, ЩОБ ТАК ПІМСТИТИСЯ.

В Лодзі скоїлась цікава подія. Молодий і гарний Альфонс Бертольд був закоханий у гарній 23-літній Софії Міхальській. Але він помічав, що вона ним якось крутить. Він почав розпачати. І постановив помститися на ній. Ранком, як Софійка це лежала в ліжку, він прийшов до неї, привитався з батьками, а потім супокійно підійшов до ліжка і ненадійно схопив її за руки, нахилився й відкусив ніс. Софія зчинила крик. Покалічену на обличчі відвезли до шпиталю. А залюбленого, який бороniться тим, що він, бачучи, що Софія не хоче бути його жінкою, постановив споганити її на виду, — посадили в тюрму.

СТРІЛЯЄ ДО ПОЛІЦІЯНТА.

В Польщі в селі Кельчанка, ґлівіцького повіту, зайшла ось така подія: До хати господаря Круля пізно вечером зайшов поліціянт Петшик. В тій хвилі один з присутніх витягнув револьвер і стріляв до поліціянта, ранячи його злегка. У відповідь поліціянт стрілив до напасника тричі, кладучи його трупом.

МІНІСТЕРСТВО РІЛЬНИЦТВА ОСТЕРІГАЄ ФАРМЕРІВ.

Американський секретаріят рільництва видав осторогу до фармерів перед засіванням забогато рільничих продуктів. Уряд показує на загальну депресію в світі, через яку не буде можливо продавати стільки рільничих продуктів, як можна було давніше.

ЗБІЖЕВИЙ І КАВОВИЙ ПРОЦЕС У СРСР.

З міста Астрахану (при гирлі ріки Волги) повідомляють, що там ішов 7 днів процес проти „збіжевих шкідників". 86 людей обвинувачували в тому, що систематично крали збіже. Вони що дня діставали на неправні карточки по 10,000 фунтів збіжа та продавали на приватнім базарі.

47 обвинуваченим суд признав вину за доказану, а саме, що допустилися господарського шкідництва, 9 обвинуваченим доказали надуживання урядової служби, 21 інші проступки суперечні законам, 20 засудили на тюрму по 10 літ, 18 по 6 літ, 4 по 8 літ, решта на менше-реченцеву вязницю. Увільнили лише 5 обвинувачених.

Небаром у Москві відбуватиметься т. зв. кавовий процес, котрого героями є провідні діячі організації, яка в СРСР виробляє додатки до кави. Орґанізація називається „Союзкофе". „Красная Ґазета" повідомляє, що державний прокуратор поручив слідчому для важливих справ, щоб розслідив усі подробиці тієї справи та притягнув до відповідальности дезорганізаторів прохарчування. Слідство вже почалося.

ПРОБА КРОВИ ПОВЕРНУЛА ДИТИНІ БАТЬКА.

У варшавському Інституті Гігієни перевели досліди над кровю багатія та кровю дитини одної робітниці, які виявили, що він є батьком дитини — до недавна „безбатьченка". Перед 9 роками п. Р. звів слугу своїх родичів і її прогнали. 8 літ тинялася вона по людях та своєю працею годувала дитину. Коли крайна нужда заглянула в пивницю, де вона мешкала, постановила робітниця відшукати батька своєї дитини. Віднайшла його вже жонатим. Дружина домагалася від Р., щоби піддався пробі крови, а коли виявиться його батьківство, простить йому гріх молодости (з 19 р. життя) та прийме дитину до себе. Після переведення проби крови дитину взяло до себе подружжа, а мати дитини відмовилася від допомоги та дальше скитається робітницею.

ТРОХЛІТНІЙ ХЛОПЧИНА ВБИВНИКОМ.

У Німеччині в селі Дамаендорф один власник великого фільварку купив свому 11-літньому синови святочний гостинець — фльоберт. В часі забави хлопець дав фльоберт 3-літньому синови фільварочного робітника, а цей, змірившися до свого старшого товариша, сказав: Знаєш, я можу тебе застрілити. І вистрілив. 11-літній хлопець, поцілений у серце, сконав.

ОСТОРОЖНО ЗІ ЗБРОЄЮ.

Стефан Максимчук з Золотого Бильча, пов. Борщів, так необережно обходився з крісом, що спричинив вистріл. Куля вбила Василину Бицик, що стояла тоді коло Максимчука.

ЗАЛІЗНИЦІ ЗАСТАВИЛИ РОБІТНИКІВ ЗГОДИТИСЯ НА ЗНИЖКУ ЗАПЛАТИ.

Представники 20 найбільших залізниць та головних юній залізничих робітників добилися в Шикаґо згоди про робітничу заплату; на основі умови робітничу заплату мається обнижити на 10 процентів, а знижка почне обовязувати з днем підписання угоди.

РЕСПЕКТУЮТЬ ТОГО, КОГО БОЯТЬСЯ.

В Київі є польський цвинтар поляглих в останній війні жовнірів. Хоч большевики є ворогами цвинтарів і забороняють строго всякі релігійні маніфестації, одначе мусіли рахуватися з сильним сусідом і дати дозвіл на богослуження за поляглих на цвинтарі. В богослуженні взяли участь члени польського консуляту в Київі та багато місцевих римо-католиків, при чому на могилах уміщено вінки.

Так дбають культурні народи про своїх поляглих героїв. А в районі Винниці спочивають десятки тисяч українських стрільців, які віддали молоде життя за долю рідного народу. Їх могили зрівнані з землею, нема на них хреста, ніхто не править там панахиди, ані не завішує вінків, бо на це „українська держава за Збручем", яку вихвалює дехто з нас, не лиш не дасть дозволу, але навіть грозить смертю тому, хто відважився б на подібну маніфестацію.

АРЕШТ БЕЗ ВЯЗНІВ.

Мало хто знає, що отавський парлямент має свою власну тюрму для послів і сенаторів, коли хтось з них допуститься обиди парляменту або і непошанування його реґуляміну. Знаходиться той арешт у вежі парляментарного будинку і складається з одної малої кімнати, незакратованої, з двома кріслами і фотелем.

Останнім парляментарним вязнем був перед 50 роками невідомий нині по імени посол. Документи про нього згоріли. Від того часу не сидів там ніхто. В 1930 р. мало що бракувало, щоб туди не попала ґрупа албертійських послів, яка відмовлялася голосувати над буджетом.

БУДУТЬ СУШИТИ МЯСО БІЗОНІВ.

З Едмонтону доносять, що мясо бізонів, яке розсилано у великій скількости з Вейнрайт по Канаді, тепер в подібній скількости засушиться і вишлеться на далеку північ в ціли помочі Ескімосам проти голодової смерти.

Роки зберігання бізонів від винищення в парку Вейнрайт причинилися до помноження їх в такій скількости, що парк став би для них затісний. Тому що року призначується богато бізонів на заріз. Мясо приготовляє спеціяльна різницька фірма, а виключним власником шкір є правительство Канади.

ВЕСЕЛІ СВЯТОЧНІ ЗАБАВИ У ВАРШАВІ.

Хоч і тяжкі часи, то Варшава весело провела Різдвяні Свята. Назагал — поготівля було кликане 276 разів. Між іншими випадками було 8 осіб порізаних ножами в бійці, 7 осіб важили на своє життя, з того 3 особи таки перейшли у вічність.

СТАНОВИЩЕ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ ВСЕ БІЛЬШЕ ЗАГРОЖУЮЧЕ

КИТАЙСЬКА АРМІЯ ГОТОВА ДО БОЇВ У ШАНҐГАЮ. ПРИБУВАЮТЬ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ТА ФЛЬОТА. ЯПОНЦІ ДАЛІ ПОШИРЮЮТЬ СВОЮ ВОЄННУ АКЦІЮ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Китайська армія, яку числять на 50,000 жовнірів, зібрана тепер біля самого міста Шанґгаю. Вона готова кождої хвилини розпочати свій наступ проти Японців, щоб звільнити китайську частину міста від їх окупації. Японці цим дуже занепокоєні й кажуть, що ця китайська армія може змести з лиця землі їх невеликі відділи морської піхоти, що тепер знаходяться в Шанґгаю. Тому Японці „радять" іншим чужинецьким державам пособити їм у боротьбі проти цієї китайської армії.

До Шанґгаю вже прибула частина американської азійської фльоти, а також сподіваються скорого прибуття транспорту з цілим полком американської піхоти. Інші держави також підкріплюють свої військові сили в Шанґгаю, сподіваючися там поважніщих подій. Можна думати, що нарешті виступлять усі держави разом проти Китайців, як це було в часі боксерського повстання в 1902 році.

Японський торпедовець дійшов по ріці Янґце до міста Нанкіна. Торпедовець гарматним вогнем обстріляв прибережну частину міста й, не зважаючи на збройний опір Китайців, висадив відділ морської піхоти. Тудиж прийшов американський торпедовець „Симпсон", який може вивезти звідти американських громадян при першій потребі.

ВЕЛИКІ ДІРЖАВИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

ТОКІО (Японія). — Американський, британський, француський, а пізніше й італійський посол запротестували перед японським урядом проти японської воєнної акції в Китаю. Посли попередили японський уряд, щоб він був обережний і не порушував інтересів тих держав, бо з того може повстати тяжкий конфлікт.

З японських джерел кажуть, що цей протест не змінить плянів Японії щодо акції в Шанґгаю. Військове міністерство, морський штаб та міністерство справ закордонних домагаються від уряду посилки цілої військової дивізії до Шанґгаю. По чуткам уряд ще стримується від такого рішення.

ЯПОНЦІ ПІД ХАРБІНОМ.

ТОКІО (Японія). — Не зважаючи на протести й попередження Росії, японська армія далі наступає на Харбін. Японське командування сподівається захопити місто без бою, бо Японці думають, що Китайці виконають ультимат і звільнять місто без бою.

В місті тепер панує китайський терор проти японських громадян та японських ріжних інституцій і орґанізацій.

БОЛЬШЕВИКИ БАЧАТЬ ПОЛЕКШЕННЯ ДЛЯ СЕБЕ.

МОСКВА (СССР). — Події в Шанґгаю дають надію большевикам, що Японія тепер не буде дуже активною в Манджурії й буде числитися з інтересами радянської Росії. Большевики думають, що тепер Японці не зможуть виконати своїх плянів орґанізації наступу білоґвардійців та монґольських князів на Монґолію, а далі в Сибір.

Большевики готові принести в жертву найбільші свої інтереси на Далекому Сході, щоби лише вратуватися від сутички з Японцями. В такому напрямі вони ведуть аґітацію на всеросійській конференції, що тепер відбувається в Москві.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ ОБЕЗЗБРОЄННЯ НЕ МАЄ НАДІЙ.

ЖЕНЕВА. — Розпочалася праця конференції 54 держав по обмеженню зброєння. Зогляду на тяжку міжнародню ситуацію в самій Европі та на Далекому Сході, майже ніхто не має надій на успішний хід праці конференції. Можна навіть сподіватися, що конференція тимчасово перерве свою працю до слушнішого часу, якщо вона не затягне своїх дебат на кілька місяців, поки нарешті прийде до якихось рішень.

РАДЯНСЬКА ТОРГОВЛЯ КАТАСТРОФАЛЬНО СПАДАЄ.

МОСКВА (СССР). — Радянські звіти за минулий рік показують, що радянська Росія привезла з закордону ріжного краму на 42,400,000 долярів більше, ніж вивезла за кордон. Коли взяти всю зовнішню торговлю Росії, то за минулий рік вона дала 125,000,00 долярів дефіциту. Разом з тим дальша зовнішня торговля все більше підупадає, а довіз усе більше перевищує вивіз.

Останніми часами ціни на харчові продукти в державних крамницях піднялися на 10 до 35%. Радянська преса пояснює це ріжними „технічними" причинами.

ЗМЕНШАТЬ ПЛАТНІ МАЙНЕРАМ.

ВАРШАВА (Польща). — Майнерські робітники згодилися на зменшення платні на 8%. Цією згодою запобіжено майнерському вуглевому страйкови, що вже орґанізувався.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СПІЛЬНІ ІНТЕРЕСИ

Коли прийшли перші вістки про польсько-російську угоду, „Свобода" заявила в своїй опінії про цю угоду, що угода є виразом спільних інтересів Польщі й Росії та що ці спільні інтереси без сумніву обертаються довкола визиску українського народу.

Ця опінія стала сіллю в оці большевицьких аґентів в краю, і своїм старим звичаєм вони вилляли на „Свободу" чергову повінь лайки. Рівночасно в своїх новинках пустили контрапару та стали вибріхуватися, що, мовляв, ніякої угоди нема, що Росія ніякої угоди з Польщею не заключила би, що угода з Росією понижує Польщу, що з неї користають робітники й селяни, і так далі. Зовсім як той адвокат говорив на суді: „Позовник нас скаржить за зворот горшка, який ми нібито позичили, розбили й не віддали. Отже ми докажемо: перше, що ми горшка не зичили; друге, що ми його позичили, але не розбили; а третє, що він уже був розбитий, як ми його зичили; і четверте, що ми його віддали цілий."

Ціле те крутарство большевицьких аґентів виходить на верха, коли про большевицько-польську угоду заговорили польські ґазети. Сказали польські ґазети свою опінію про угоду з нагоди заяв французьких ґазет про угоду. Французькі ґазети, виходило, станули на становищи, що угода корисна одній тільки Росії. У відповідь на це польські ґазети заявляють, що французькі ґазети помиляються, бо з угоди користають обі сторони, себто і Росія і Польща.

Бебеківський орґан „Експрес Поранни" пише, що російсько-польський пакт приняли з вдоволенням згідно правиця (партія уряду) й лівиця (опозиція), себто вся Польща.

Ще виразніше говорить шовіністична ґазета „А. Б. Ц.":

„З однодушністю, яка трапляється лише виїмково, витає польська публична опінія російсько-польську угоду. Витає її однодушно, без сумнівів і без застережень. Польсько-російський договір є лише зовнішнім знаком спільности польсько-російських інтересів."

Так говорять про польсько-російську угоду польські україножерні орґани; не українські ґазети, а орґани тих, які цю угоду робили і які тому найкраще знають, пощо, нащо й з яким розрахунком вони її зробили.

ПОЛЬСЬКА ПРОПАҐАНДА В ІТАЛІЇ

На цілому европейському фронті зазначився великий наступ польської закордонної пропаґанди. Кілька останніх поразок на полі закордонної політики, як наприклад, перенисення української справи з Комітету Трох на Раду Ліґи Націй, поразка в Гаґському Трибуналі в справі литовських залізниць, посилення загально ревізіоністичних настроїв з вістрям, скерованим проти деяких польських кордонів, стурбували цілу польську опінію й примусили польське міністерство закордонних справ натиснути за кордоном всі можливі спружини.

Велику частину уваги присвячується зі сторони польської пропаґанди й фашистівської Італії, — тій самій Італії, де теперішній польський міністер закодонних справ, п. Залєвський, довгий час був послом і залишив після себе численні звязки та впливові знайомства, й де, натурально, польська опінія сподівалася знайти найбільше „зрозуміння" для всіх тих труднощів, які польському урядови приходиться тепер переборювати. — „Хто як хто, казали Поляки в кулюарях Ліґи Націй підчас вересневої сесії , а Італійці голосували за нас". — „А тимчасом скаржився пізніще вшехпольський „Курер Львовскі", — після кульоарних незаперечних відомостей, опозиції італійського делеґата (рішенню Комітету) не було!"

Отже ясно, що Поляки тепер уживають усіх зусиль, щоби такі несподіванки з боку Італійців не повторювалися, й засобів до того не жаліють. Не маємо ми можливости спинятися над схарактеризуванням всіх тих засобів. Кождий, хто більш-менш обзнайомлений з дипльоматичною роботою посольств за кордоном, знає, в чому вони полягають. Ми же з нашого журналістичного професійного становища відмітимо лиш один з них: утворення цілої низки „кореспондентів" з Польщі взагалі й з її Східних Земель зокрема. Одним з тих кореспондентів є досить знаний фашистівський публіцист Даріо Ліскі, що перед своїм відїздом до Польщі отримав з польського посольства ордер „Відродженої Польщі" і видрукував в „Коррере Адріатико" (з 2 жовтня) кореспонденцію про два відомі документи, опубліковані „Курером Цодзєнним" про фінансування Німцями українських орґанізацій. Треба зазначити проте, що сей кореспондент намагався бодай бути до певної міри обережним; зазначив наперед, що сам він тих документів ніколи не бачив, і що дата їхня (1926 рік!) є дещо застара, але, мовляв, часопис, який їх видрукував, є такий поважний, і розголос тих документів в польському суспільстві такий великий, що він вважав потрібним сказати про них теж два слова. І в дальшому нападає — головно на адресу Німців, що „дозволяють собі мішатись у внутрішні справи чужої країни." Але „Коррієре Адріатико" є малий провінціональний часопис, який у політичному світі не відграє ніякої ролі. — Стаття в нім має значіння хіба лише формальне, що не дурно, мовляв, людину приймали, за стіл саджали, ордером нагороджували.

Але ось зявився другий „кореспондент". Сей вже — в столичній „Трибуні" (з 31 жовтня 1931) і називається Вірґілій Ліллі. Перо має легке, стиль барвистий, порівнання поетичні, але зміст, як в пісні співають: — „На городі бузина, а в Київі дядько." Такою „бузиною" на польському городі є, мовляв, ціла українська справа, ну, а „дядьком в Київі" вже відомо хто є: большевицька Росія! Так і пише чоловік:

„Але, щож воно є, так зване українське питання?" — І відповідає:

„Росія й терроризм".

І більше нічого! Так просто. — „Треба пригадати, пояснює він, що в двох кроках звідси знаходиться Росія в убранні Червоної Української Републики. Росія хоче відібрати Волинь і Східну Галичину... Але Східна Галичина є цілковито (чуєте? Е. О.) польська, а Львів дав батальони пятнацятирічних хлопців, що під грім гармат змагалися за свободу Польщі... Від Австрії в Галичині не лишилося й сліду. Навіть (яке чудове се „навіть!" Е. О.) Жиди є тут стопроцентовими Поляками, На Волині антипольський рух є сильний, але поверховий. Він не має ґрунту в народі, але його коріння занурилося в еміґрантській інтеліґенції, що працює з Берліна, з Праги, з Москви, з Америки. Вияви її діяльности є терористичні, а тому спорадичні й штучні акти. В усякому разі є фактом, що Українці, Жиди й Німці на цій території відчувають в Польщі могутню підпору і звязок з великою західною цивілізацією... І це настільки є правдою, що терор нам нічого не може зробити, а тому Українська Військова Орґанізація даремно намагається вимахувати смолоскипами ірредентизму й свободи. Ніколи Українці не погодяться зеднатися з червоною українською републикою..."

Ніби УВО вимахує своїми „смолоскипами" **саме задля зеднання** з червоною републикою, а не проти неї! Але в усіх протипольських виступах слідно саме се бажання представити цілий український рух в Польщі як рух інтеліґенції, що не має ґрунту й попертя в народі, а знаходиться на службі у большевицької Росії. Тому, напр., п. Ліллі, на питання, що таке „українське питання", відповідає так просто: — „Росія й тероризм". Ототожнює український рух з тою Росією, що саме проти неї скеровуються найбільші зусилля українського народу, що саме в боротьбі з нею приносить українська інтеліґенція й українське селянство майже щоденні кріваві жертви!

І мушу сказати, що така пропаґанда бє в ціль. В Західній Европі тепер занадто добре знають зручність большевицької пропаґанди й її бояться. Кождий починає тепер все більше розуміти, що наближається день, коли кожний мусітиме вибирати: по той чи по сей бік барикади. Польські зусилля представити галицько-волинську інтеліґенцію та соборницьку еміґрацію, що в своїй „соборности" намагається зеднатися з червоною Україною, аби лише не бути під Польщею, — зусилля, що знаходять несвідому, а іноді й свідому! — підтримку з боку деяких уенерівських кол, — знаходять мимоволі відгук в зляканій душі.

Українські соборницькі кола мусять невтомно відбивати ворожі удари, підкреслюючи по всіх усюдах, що боротьба за вільну Україну, одночасно з обороною прав українського народу під Польщею, є перш за все боротьбою проти червоного окупанта, який останніми часами все більше скидає свою „українізаторську" маску, виказуючи зпід неї давно нам знане обличя московського імперіялізму.

Е. Онацький.

ПОПАРИЛИСЯ РАДЯНСЬКИМ РАЄМ

Комуністи вербують між українськими робітниками в Німеччині до партії людей. Далися люди здурити й поїхали в Совіти. Думали там залишитись в раю, але не довелось. В Ленінграді ще сяк так було, бо це вікно в світ і робітники зорґанізовані та не дають на собі їздити ріжним комісарчикам. Приїхали в Москву та стали старатись, щоб залишитися в Совітах. По довгій блуканині приняв їх секретар німецької секції чи голова може в комінтерні, Німець, Пік. Вилаяв, що залишили революційний фронт в Німеччині, а коли хлопці таки не давали за виграну, то за непослух в партії відібрав їм червоні леґітимації й тим самим викинув з партії. Дисципліна видно добра там є.

Не добившись нічого, поїхали вони в Харків. Гарне місто нічого собі; на східний лад все там зроблено, а українського нічого не видно, хоч це столиця України. Стали там робити старання, щоб залишитись тут. Довго возилися з бюрократією, довго голодували, бо карток ніяк дістати, а без карток куска хліба не дістанеш. Аж нарешті добились до Александрівського, як казали там, закордонного міністра України. Прийшли туди й давай говорити, а він їм відразу: „А якою хлопці мовою хочете балакати: руською чи німецькою? Я знаю одну й другу".

Хлопці відразу відповіли, що українською мовою хотіли б поговорити, бо вони самі Українці і є в українській державі. На це пів жартом відповів Александрівський, що, на жаль, він тої мови не знає, хоч міністром закордонним української держави є. Тоді хлопцям очі розкрились на всю правду про Україну, на всі большевицькі аґітації в Німеччині. Плакать їм захотілось, але насилу здержались і похнюпившись пішли. Ще передтим розговорилися з Александрівським по німецьки. Він обіцяв написати до Німеччини, чи можна їм залишитись там.

Тревало це довго й нарешті відповідь прийшла, що одному, Клосови, залишитись можна, а інших, як ненадійний елемент, треба відправити назад у Німеччину. Таку резолюцію дістали з Берліна від комуністичного товариства „Воля", в якому сидить комуніст Попенко й ще кілька робітників-дезертирів з Галичини. Потвердження мабуть прийшло від КПЗУ, що свій центр в Берліні має і тайком в ріжних льокалях сходиться. В Харкові до знакомого, бувшого комуніста в Берліні, зайшли, а той ноги на стіл поставив, ґазету читає й скоса поглянувши, сказав, що нічого помогти не може. Сказали йому хлопці кілька гарних слів, бо самжеж він їх до вступу в партію намовляв, а тепер помогти не може. Назвище його Носик.

Походили ще трохи по Харкові й поїхали сердеги назад, розглянувшися в раю. Мусіли вертатися назад у Бремен, до фабрики, поліція їх тепер звідти за комунізм виганяє. Сидять безробітні і жалкують, що дали себе обдурити. До того ще їм та заплата, що з партії викинули, на Україні не залишили, бо на фронті в Німеччині треба боротись, мови своєї в своїй державі не почули, без роботи сидять і поліція німецька за комунізм насідає їм на спину.

Гірка їх доля. Може розуму навчаться, як в Москаля помочи прохати.

Один з таких легковірів, що скуштував радянського раю, зветься Порохняк і жие тепер в Бремені в Німеччині. Він з охотою розповідає, як їздив до радянської України, де й мови рідної не почув в уряді, а не то, щоб дістати працю. Свідомих Українців большевики на Україні не потребують. Їм треба підлизників, посіпаків та аґітаторів й аґентів, а не щирих, ідейних і працьовитих людей.

З. І.

В. Яргорин.

ВІДВОЙОВАНЕ МІСТО

(Історичне оповідання).

(8)

При хаті мало хто мав пашу, бо в кого була, то забрало військо. Пашу треба було приставляти свіжу, зпоза міста. Треба було за містом накосити трави і привезти до стайні. В місті було пару неспосібних до тяжчої праці бідаків, що тепер не могли нічого заробити. Вони за марну заплату косили траву. Біда була тільки в тім, що кромі коней військових в місті не було ні одного коня. Хто мав і кого коня, той з ним вже дав ся о втік. Зате в місті було пару ослів.

Місто не мало керниць. Люди брали воду з ріки. Ся вода не добра була до пиття. Чиста, зимна, здорова вода була за містом. До міста привозили її бочками. Зразу, хто хотів мати таку воду, возив собі її сам. Та в господарстві була се морока, все тямити, що ще треба когось вислати по воду. В місті знайшовся один бідолаха, що мав осла. Він став возити воду бочками і добре заробляв. За його приміром пішли інші, так, що в місті було кілька водововів. Коли прийшло чуже військо, то воно тих водовозів разом з їх бочками і ослами забрало для себе.

Військо пило воду з ріки. Для старшин возили воду водовози. Вони також мусіли косити траву і возити її для кількох військових коров, очевидно забраних з пасовиськ, або таки з людських стаєн. Військо за воду і за траву не платило. Щоби водовози могли жити і даремно служити війську, військова старшина позволила водовозам також возити воду і траву цивільному населенню міста.

Коли до Оршина прийшло вороже військо, Середичеву і Софію не стрівожило се, що Середича і сина ще нема, та що вони обі, безпомічні жінки, лишилися самі. Вони були вдоволені з того, бо як би ті два були тут, то Дамяна силою затягнули би до ворожого війська, старого мучили би, щоби від нього видерти ті скарби, яких він, хоч люди говорили про них, не мав. Тепер вони мали тільки одну корову, добре захований малий запас харчів і ще менший запас гроша. Як би не та одна корова, то вони грабунку цілком не боялись би. Гадали, що ворог, який прийшов би по срібло і золото, увірив би, коли би вони сказали, що лиш сам господар знає, де воно заховане, і треба ждати, аж він приїде.

Польський ротмістр Шидзінецький вже першої днини знав, хто в місті і в околици богач і до кого не виплатиться зазирати, бо він бідак. Йому сказали, що у Середича великі скарби і гарна донька. Зараз на другий день ротмістр взяв сильну патрулю і став ходити від хати до хати. Перетрушував усі будинки, щоби наочно допевнитися, чи хто не має забогато коров, харчів і паші. Де, на його думку, було чого забогато, він забирав для війська, кажучи по заплату зголошуватися до полковника козаків. Як хто був такий дурний, що пішов до полковника, то почув, що нехай платить той, хто взяв. Ротмістр не минув і хати Середича. Довго ковтав у двері; вони не відчинялися. Знетерпеливлений, крикнув:

— То військова патруля! Як зараз не відчините, то прикажу розбити двері!

Ключ заскреготав і двері відчинилися. Ротмістр увійшов. Перед ним стояла Середичева і звинялася:

— Вибачайте, що я не зараз відчинила. Тепер по місті крутяться ріжні небезпечні люди. Я не знала, що то військо його королівської милости, нашого батька, дай йому, Боже, довгий вік...

— Я до Середича, господаря сеї хати, — ротмістр перебив, не дуже вірячи в щирість слів жінки. — Я мушу з ним про дещо побалакати...

— Його нема дома. Його й в Оршині нема. Я його вижидаю. Кождої хвилі може надїхати.

— Нема? — ротмістр спитав недовірчиво. — В кімнаті щось стукнуло.

— Там є лиш моя донька.

— Донька? А може то син? Бо ви й сина маєте. Як нема вашого мужа, то я побалакаю з сином.

З дверей кімнати ротмістр не зводив очей. Середичева знала, що не спекається його, поки він не загляне до кождого кута в хаті. Ліпше було показати йому цілу хату, як щоби він сам, проти її волі, лазив по хаті і шниряв. Також знала, що доньки не сховає перед ним. З такими людьми в такій скруті ліпше грати комедію, як виявляти свої справжні думки.

— Не дивуюся, що не вірите мені, — відповіла, усміхаючися. — Тепер війна. Ви сторонський, отже не знаете нас. Не знаючи нас, також не можете знати, які ми: ваші вороги, чи приятелі. Допевнітся власними очима, що правду кажу. Будьте нашим гостем.

Кажучи се, жінка відчинила двері до світлиці і рукою попросила, щоби увійшов. Він тільки ждав на се, бо як би була не запросила його, був би увійшов на силу. Переступивши поріг, він зупинився. Перед ним стояла дівчина. Він вже чув, що у Середича гарна донька. Що така, він не думав. В світлицю вступав сердитий. Коли задивився на дівчину, злагіднів. Тепер сам не знав, про що зачати балакати і чи хату перетрушувати. З тою дівчиною волів по доброму.

— Вибачайте, що я не прошений вліз в хату, — промовив. — Та я в службі. Мені треба побалакати з вашим батьком.

— Колиж бо батька нема — дівчина сказала, підсуваючи йому крісло. — Хіба, як вернеться, то звістимо вас.

— Як нема батька, то мені вистане ваш брат, — пояснив ротмістр, сідаючи.

— Колиж бо і брата нема. Поїхав з батьком. Може оба вернуться, а може тільки один. Хтоб з них обох не приїхав, прийде до вас... Щоби ви не потребували самі трудитися сюди.

— Се для мене невеликий труд. Я й так цілий день в службі: на кони, або на власних ногах. Завтра я знов загляну до вас. Може котрий з них вже буде дома... Кромі вас хто ще в тій хаті живе?

— Ще лиш стара, пятьдесятьлітня вдова, — відповіла Середичева. — Ходить коло корови, тай в хаті поможе дещо.

— Чабанів, погоничів, або інших наймитів не маете?

— Були два каліки. Бо треба вам знати, що в сих сторонах, де зараз межа безпанського Запорожа, жаден здоровий, що годен бути своїм власним паном, в найми не йде. Були в два каліки. Та й ті два втікли, коли вчули, що до нас іде військо зза Дніпра.

— Чого втікли? Чи ми такі чорти?

— Се ні. Вони потерпали, що як сюди прийде так богато народу, то тут не буде що їсти.

— Худоби маєте богато?

— Маємо лиш одну корову. Коли ті два каліки втікли від нас, то не було кому коло коров ходити і муж продав їх.

— Я завтра до вас загляну подивитися, чи вже є господар, або його син.

— Просимо, зайдіть! — сказали нараз обі.

Він поклонився і звернувся до виходу. Вони відвели його аж до дверей в сінях. На порозі хати він ще раз обернувся до них. Перед ним стояла Софія і глибоко глянула в його очи. Сим поглядом вона неначе питала:

— Чи я тобі така осоружна, що ти вже втікаєш від мене?

— Чи так розуміти її погляд, чи вона взагалі має такі очи? — Шидзінецький думав, вийшовши на вулицю до своєї патрулі.

— Ти заприязно поводилася з ним, — сказала Середичева до доньки, коли ротмістр щез за дверми.

— Я, мамо, гадаю, що кождого дідька треба чесати зрідка; треба поводитися з ним так, щоби його не розізлити.

(Далі буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Т. З., Трой, Н. Й. — Не можна помістити Вашого допису, коли Ви не подали редакції свого імени й адреси. Колиб Ви собі так бажали, редакція заховала би це в тайні, але вона це мусить знати. Як можна мати поважання до Вашого проекту, коли Ви соромитеся поставити під ним свого імя?

В. К., Лорейн Огайо. — Пишіте до редакції, що хочете знати правдиве імя дописувача, який підписався „Білий". Редакція правдивих імен дописувачів, котрі вимовили собі тайну, не видає. Це правило є добре для тамтого дописувача, і добре буде для Вас, як Ви це вимовите. — Ви кажете, що хочете цього імени тому, бо дописувач не мав права писати допису, бо йому клюб не дав права писати. Отже знайте, що кождий має право писати дописи. І цього йому ніхто не може відобрати. Колиж Вас клюб уповажнив написати допис, то чому Ви допису не написали? — Коли в дописі є щось неправдивого, то спростуйте; коли допис не повний, то доповніть, а коли він і правдивий і повний, то чого проти нього протестувати?

ПРОТОКОЛ

ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ У. Н. СОЮЗА.

Яке відбулося в днях 11—14 листопада 1931 р. в головній канцелярії У. Н. Союза під ч. 81—83 Ґренд ул., в Джерзи Сіти, Н. Дж.

Присутні: гол. предсідатель Микола Мурашко; гол. рек. секретар Іван Каштанюк; гол. фін. секретар Роман Слободян; гол. касієр Василь Левчик; управитель „Свободи", Петро Маційовський.

Порядок обрад: Справи фінансові, Інвестиції по банках, бондах і морґечах; Рух членів; Надіслані письма в справах організації й інших.

Готівка: По провіренню банкових льокацій орґанізаційного майна стверджено, що банки Елмора Нешонел і Елізабет Трост злучилися в один під назвою Елізабет Трост, який перебрав на себе зобовязання і признав У. Н. Союзови 80% депозитів, а 20%, в сумі $7,227.45, покищо остаються дальше „заморожені".

Стейт Бенк, у якім були депоновані гроші Сиротинця-Захисту, є дальше зачинений і Стейт Іншюренс енд Бенкінґ Департмент вже виплачує 1 рату 35%.

Всі інші банкові депозити на включну суму $567,916,89 поміщені в 31 банках.

Бонди: з кінцем жовтня було в державних, стейтових і муніципальних 758 бондах орґанізаційного майна на суму $758,700 і приносять приречений процент від вложеного капіталу.

Морґечі: Від останнього засідання уділено 6 морґечових позичок на суму $28,000, так, що з кінцем жовтня було $1,586,000 майна У. Н. Союза, інвестованого в морґечах. Стверджено, що заінтересування в морґечових інвестиціях слабне, тому, що вартість реальностей обнижилась і не є уставлена, а власники стараються про можливо найвищу позичку. Хотять більше, ніж можна дати. Зі старими інвестиціями покищо більшого клопоту нема, але за нові, а добрі, дуже трудно. Покищо орґанізація мусіла за довг перебрати лиш одну реальність, яку тепер має в цілковитім посіданню, а то Дім Української Громади, 610 Савт Амерікен стріт, Филиделфія, Па., за ціну позичених $12,000, залеглі проценти, залеглий податок і кошти правні. В тім перебрання є друга морґечова інвестиція, а то 25-фамілійний апартамент на 67 Соммит Евню, в Джерзи Сіті, Н. Дж.

З причин, спиняючих бондові й морґечові інвестиції, призбиралася більша сума банкових депозитів.

До руху членів кромі завважань гол. рекордового секретаря, а саме незвичайного руху членів з причини безробіття, а зглядно з причини переходу членів з одної місцевости до другої, як суспендовані а відтак принимані наново в пошукуванню за заробітками, включається спостереження гол. предсідателя з приводу його поїздки до Шикаґо і Дітройт. До Шикаґо гол. предсідателя д. М. Мурашка запросив відділ 220, з нагоди свого 20-літнього ювилею істнування, на день 25 жовтня 1931 р. для виголошення святочної промови про розвій того відділу і всеї орґанізації в минувшині і в будуччині.

Слідуючого дня, використовуючи нагоду, відбув п. Мурашко збори з відділами 220, 259 і 139. На тих зборах спільно з урядниками тих відділів, а саме П. Жовнірчаком, Гр. Гарасимом і В. Сабаном з від. 220; Т. Яремцьовом, О. Олешком і Т. Пелехом з від. 259; І. Чайкою і В. Липовим з від. 139, обговорили справи: Реформи старого роду обезпечення, орґанізування молодіжи, справу помочі безробітним і справу Сиротинця. Реформа викликала між урядниками і членами щире заінтересування. Загал членів довіряє, що головна управа приготовляє плян, після якого не лище старі члени зможуть отримати більше як досі мали право, себто більше як посмертну запомогу з кредитом за зложені вкладки, але передовсім такого, що буде приєднувати молодіж до орґанізації і запевнить дальший її розвій. З численних запитів учасників тих зборів гол. предсідатель набрав переконання, що реформа і реорґанізація устрою орґанізації через злуку відділів і наладнання відповідного відділового апарату до дальшого ведення більше скомплікованого відділового діловодства в Шикаґо прийметься може скорше, як в інших сторонах. Зібрані, обговоривши справу можливости негайної допомоги безробітним, заявилися за відложення конвенції до 1935 р., то є на два роки, а зложений фонд на покриття коштів в сумі 20 тисяч долярів сейчас ужити на допомогу. Зібрані по довшій дискусії одобрили погляд головної управи в справі будови Сиротинця, а саме, щоби по можности дозбирувати той фонд до суми $100,000, та інформувалися, в який спосіб пособляти орґанізованню молодіжи.

В переїзді гол. предсідатель поступив до Дітройт, Міш., наладнати відносини між декотрими відділовими урядниками і гол. радним Т. Михальчуком, там замешкалим. При співучасти урядників: М. Гловчака, Андрушкова і Хомняка, від. 146; Н. Машталяра, Крушельницького і Войтишина з від. 94. та Прихідка і Крупки з від. 20 обговорені були всі повищі справи, як у Шикаґо. Зібрані зсолідаризувалися з Шикаґовцями майже під кождим оглядом, а навіть щодо того, щоби конвенцію відложити на два роки і $20,-000, зібраних на кошт конвенції, яка припадає на 1933 рік і має відбутися в Дітройт, щоби роздати на допомогу безробітним.

Добродій Мурашко спіткався в Дітройт із зажаленнями не лише проти замешкалого там головного радного Т. Михальчука, головно за справи, не маючі нічого спільного з орґанізацією і не підлягаючі під юрисдикцію У. Н. Союза, але також з претенсіями майже до всіх членів головної управи, а передовсім до членів екзекутивного комітету і редакції „Свободи" за „толерування" цього головного радного в уряді. Головна вина радного Михальчука в тім, що він своїми родинними обставинами і до певної міри невідповідним захованням під оглядом виконування членських обовязків викликав проти себе у власнім відділі бучу, яка з часом перенеслася до інших відділів, і по приповідці „на кого Бог, на того й люди", дійшло до обставин, які могли би бути змінені тільки добровільною резиґнацією д. Михальчука з членства в головнім уряді, або енерґійною акцією п. Михальчука в користь членів і орґанізації. Це друге трудніше, хочби лиш тому, що через безробіття членів, а й самого п. Михальчука, до такої акції не достає енерґії.

По довшій дискусії в тій справі рішено повідомити гол. радного Т. Михальчука, що наскільки він не постарається сам тих обставин направити до річного засідання головного уряду в один або другий спосіб, то та справа буде мусіла прийти на денний порядок річного засідання гол. уряду.

Після того на денний порядок поставлено справу резиґнації д-ра Н. Востросабліна з Джерзи Сити, головного лікаря У. Н. Союза. Подякувавши д-рови Востросабліновн за його майже безкорисну, одначе дуже солідну довголітню працю в користь орґанізації, резиґнацію принято, висказуючи надію на його дальшу фахову опіку і поміч льокальну, якою досі користувалися не лише Союзовці, але взагалі Українці в Джерзи Сити й околиці. На слідуючого головного лікаря У. Н. Союза запрошено д-ра Юрія Андрейка з Ню Йорку.

Д-р Лонгин Цегельський з Ню Йорку звернувся до засідання екзекутиви з проектом, який походить від професора славянських літератур в Колюмбійськім університеті, Кларета Маннінґа, а то: думка видання антольоґії українських поетів анґлійською мовою, яку мав би перекласти сам професор Маннінґ, котрий торік опублікував в однім з видань Колюмбійського університету дуже добрий свій переклад інтродукції до „Гайдамаків" Шевченка; і другу думку: оснування української професури в Колюмбійськім університеті, в якого програмі є катедри ріжних мов і літератур і позиції їх лекторів. В тім університеті є виклади про літературу мадярську, литовську, а навіть лотиську, тільки про літературу і мову 45-міліонового „велитня" ні слова.

Це все, на думку д-ра Цегельського, можнаб осягнути стосунково дуже малим коштом, користуючися впливом проф. Маннінґа і його безкорисним вкладом власної праці.

Проєкт передбачає кошт друку антольоґії українських поетів по анґлійськи, зі вступом про Україну і українську літературу проф. Маннінґа, як книжки, прикрашеної вінетами і декораціями українського характеру, та взагалі як видання, яке булоб прикрасою стола чи бібліотеки в українсько - американських домах для українсько-американської молодіжи, та займилоб своє місце в американських публичних бібліотеках, університетах Америки, Канади й Анґлії, в сумі $1,000 до $1,200.

Щодо кошту професури, то, приміром, німецькі товариства в Ню Йорку на свою професуру дають около $20,000 річно. Менші народности обходяться меншими сумами. Для Українців могла би вистарчити зпочатку й сума $2,000 річно. Якби сейчас зложено бодай половину, то вже з другим шкільним півріччм в програму того університету були би вміщені українські виклади і лектори.

Поручаючи ці справи увазі екзекутиви, д-р Цегельський пропонує, щоби з боку У. Н. Союза дати почин до зложення комітету, в якого склад моглиб опісля ввійти інші українські орґанізації, товариства і благородні одиниці, які могли би ті проєкти ввести в життя, а відтак стало їх піддержувати.

Над тими пропозиціями вивязалася довша дискусія. Проєкти признано в засаді дуже добрими, одначе з огляду на теперішню крізу, безробіття і загальне зубожіння членів, а передовсім задля браку фонду, потрібного на зачаток такого діла, і загальних обставин, у яких знаходиться У. Н. Союз і його члени, екзекутивний комітет стверджує, що в цю пору потрібного матеріяльного попертя дати не може.

Після того рішено засідання перервати до слідуючого дня, щоби спільно з правним дорадником У. Н. Союза, адвокатом С. Тартальським, обговорити пляни допомоги членам і орґанізації, після того, як уже декотрі головні й відділові урядники та члени висказалися в орґанізаційній переписці, проголошеній в органі, а тимчасом взяти участь в обрадах річного засідання Обєднання, яке є скликане на вечер до галі в домі У. Н. Союза, щоби своєю присутністю і радою по можности причинитися до піддержання енерґії Обєднання, якої з причини пануючої загальної депресії з приводу економічної світової крізи в кождій ділянці нашого еміґраційного життя бракує.

На слідуючій сесії екзекутивного комітету при співучасти адвоката С. Тартальського і редактора д-ра Л. Мишуги обговорено справу дальшої акції відносно поправи обставин орґанізації і членів зогляду на форму обезпечення і самого устрою орґанізації, які оказалися невистарчаючими, а їх зміна потрібною допомогою членам і орґанізації.

Переведено вичерпуючу і річеву дискусію над оголошеними проєктами, а саме про потребу зміни старого роду обезпечення, який не дає інших привілеїв, а лиш „посмертну запомогу", на новий рід, у якім вкладки покривали би не лише ризико смерти, але уможливляли би давати членам позички, або зворот готівкою, або продовження обезпечення без вкладок, та щоби те, що старші члени вже вложили в старім роді, покредитовано їм у новім роді, так, щоби після виміни грамот вони могли сейчас користати з того, що дотепер мають вплачено. Зогляду на те, що така реформа потягнула би за собою конечність зміни дотеперішньої форми відділового діловодства на випробуваний лад американських запомогових орґанізацій і асекураційних підприємств, чого досі в У. Н. Союзі не було, зайшла потреба злукою відділів розпочинати будову цеї орґанізаційної сили, на якій дальше ведення орґанізаційного діловодства моглосяб оперти і розвивати.

Стверджуючи факт, що екзекутивний комітет, а навіть ціла головна управа, не має авторитету таких змін заводити, та що такі зміни можуть бути леґально переведені лище тілом законодатним, то є конвенцією, та заразом факт, що з браку такої системи обезпечення, а зглядно тому, що теперішня стара система, якою користується більшість членів, оказалася на будуче маловартною, та в інтересі членів і дальшого істнування орґанізації реформа стається конечною, екзекутивний комітет постановляє цю справу форсувати дальше в рамцях свого авторитету, вважаючи це акцією приготовляючою, та повести її так, щоби за одобренням загалу членів справа могла бути введена вжиття, а відтак конвенцією леґалізована.

В такий спосіб екзекутивний комітет, знаючи, що скорше чи пізніше до реформи прийти мусить, зі своєї сторони робить те, що є в його можности, щоби справу якнайскорше спопуляризувати, а це вже мусить залежати від загальної опінії членів, чи завершення її наступить ще перед конвенцією, або на конвенції, або може ще пізніше, тай тому одноголосно ухвалює слідуючу резолюцію:

(Ця резолюція була проголошена по засіданню в „Свободі" ч. 274 з дня 24. листопада 1931 р.).

При тій нагоді звернено увагу і переведено дискусію над письмом гол. радного А. Питляра, адресованого до членів екзекутивного комітету, а зверненого до „загалу членів", у якім замісць якогось проєкту говориться про те, що цей гол. радний вже на минулім річнім засіданню звертав увагу, що члени У. Н. Союза діткнені безробіттям, та що він вже тоді бажав викладати, що з того приводу повинно прийти до революції членів в Союзі, і поміч у викликанню революції всесвітньої, і т. д. Що за це його випрошено з засідання, а над резолюцією перейдено до дневного порядку. Письмо кінчиться закликом до членів, щоби не слухали ніяких проєктів і плянів Слободянів і Каштанюків та інших урядників, але щоби спротивлялися передовсім злуці, яка, на його думку, є вимірена тільки на те, щоби позбутися делеґатів з малих відділів, з яких саме найчастіше рекрутуються такі, як він, кандидати на урядників, а що після злуки було би менше можливе.

Останніми словами того письма гол. радний А. Питляр дає до пізнання, що йому на проголошенню того письма в „Свободі" не залежить, бо хоч він перший справи безробіття в Союзі підніс і хотів би про це сказати не лиш членам Союза, то він помістить це його письмо в „своїй" пресі, якщо „Свобода" не поспішиться його випередити.

Екзекутивний комітет, ствердивши, що гол. радний А. Питляр нічого нового не говорить, ніякого проєкту на поправу обставин членів і орґанізації не має і не знає, а лиш пробує використати „депресію" на поширення безпідставного негодовання на „інших" членів головної управи, а коли це не вдасться, то бодай якнайтаньшим коштом показатися „героєм" в очах своїх однодумців поза орґанізацією. Екзекутивний комітет жалує, що навіть в таку тяжку хвилю напруження, яка вимагає всеї уваги й енерґії членів і урядників, муситься давати місце і час такому нетактови.

По дискусії над способами дальшого ведення справи так, щоби не дати нікому причини виступати проти реформи, поки всі подробиці не будуть оброблені і загалови членів предложені, пояснені та зрозумілі, засідання закінчено.

Іван Каштанюк,
гол. рек. секретар.

НАШІ МОЛОДІ ПОЕТИ

II.

В „Свободі" з 10-го червня 1931 р. я написав статтю під повищим заголовком і приобіцяв, що в недалекій будучности поверну ще раз до сего предмету. В сій частині хочу сказати кілька думок про поезії д-ра Івана Яціва.

Мушу признатись, що маю перед собою трудний предмет до виведення, бо писання поезій не належать до установлених наук, яких формули можна вивчитися напамять, а відтак сісти та писати поезії. Поезії належать до зовсім іншої царини людської творчости. Є це царина людської душі, людського почуття (чутливости) та емоції — є це особливий спосіб вислову туги, жалю, любови, мольби, ненависти, краси, обожання, страху і радости. Мова поета є мовою богів, тому то вже в стариннїй давнині поетам віддавалося найбільші почести, а навіть до сьогодня заховався звичай на анґлійському королівському дворі в Лондоні публично проголощувати „поета-ляврета" анґлійського народу. Ніяка галузь науки не удостоїлася таких почестей!

Поезія ублагороднює душу молодого читача та обвіває його ум високими ідеалами та красою. Вистарчить нам подивитися в читанку для дітей, щоби знайти там маленькі, але миленькі поезійки, які лишають великий вплив на дітей в їх дальшому житті. Те саме знайдемо в приписаній літературі середних шкіл та університетів.

Заки згадаю про одного з американсько-українських поетів, скажу кілька слів про українську імміґрацію в Канаді та Злуч. Державах Америки. Українці почали приїжджати до Америки не більше як пів століття тому. За сих 50 років зробили вони великий поступ в порівнанню з народами, що прибули сюди 100 чи 150 років тому. Коли це пишу, маю перед собою листи з 222 іменами Українців, що скінчили якийсь університет в Канаді чи Зл. Державах. Між ними є таке імя: **Іван Яців, уродився у Вінніпеґу, Канада, 10 лютого 1888 р., покінчив 4 університети, тепер веде адвокатську канцелярію у Віндсор, Онт., Канада.** Поезії д-ра І. Яціва (в анґлійській мові) доводиться отсе друкувати в українській пресі перший раз. Та вони були вже друковані в найбільших американських дневниках з великими похвалами та нагородами.

З поезій тих наведу такі:

MY BEST GIRL

A godly portion of this sphere
In years I've chanced to cover,
But nowhere could I find as dear
A Sweetie as my "Muvver".

Her selfless love, so pure and true
Caressed me where I'd roam,
So, darling, I give up my quest:—
Sweet Ma, I'm coming home.

Чи памятаєте ту красну поему "JUNE" із "VISION OF SIR LAUNFAL", яку написав JAMES RUSSEL LOWELL? Д-р Яців написав рівнож поему під сею назвою, яка неуступає красі першої поеми. Вона звучить так:

JUNE

June! June, thou hast arrived again
And brought along the Great Creator's charm
Of nature, which doth prompt us to retain
Aesthetic sense, our hearts doth newly warm,
Reminding that no life is here in vain.

June, the selfsame sun, the moon, great skies,
Bright stars above, and soudding clouds appear,
The verdant growth below attracts our eyes,
Same mingled sounds of grief and joy we hear,—
True, what once was transforms, but never dies.

June, warm June, thou do rejuvenate
Our psychic lives and bring pictures once more
Of those we loved, perhaps at times did hate,
Imprudent as we were, in days of yore,
Our pledge is now to a harmonious state.

June, as thy light breeze our lungs doth fill
With living breath, for strength that will endure,
Enlarge our souls, infusing at thy will
Into our hearts His tolerance and love that's pure
To encompass all and hatred fore'er to still.

June, thou herald of new hope for all
We're curious what thy mystic sounds portend,
So oft instead of light dark gloom doth fall
Upon our lives, our hearts doth harshly rend
Howe'er, spite all, thou do our lives enthrall.

(Jackson Park, by the Lake, Chicago, Ill.,
Sunday, June 3, 1928.—J. Y.)

В анґлійській літературі є поема "THE RIME OF THE ANCIENT MARINER", яку написав SAMUEL T COLERIDGE, а яку кождий студент з вищої школи мусить знати. Поему "NATURE", яку отсе подаю, затитулував я сам. Є вона дуже подібна до згаданої вище поеми. Ось вона:

NATURE

I watched the leaves of num'rous trees
In Autumn change to golden hue,
Then mounting quiet nature's breeze
To final rest they gently flew.
Cold Winter came with heavy snows
Which covered them with blankets white,
No wind against them ever blows,
Nor e'er again do they see light.
But when warm Spring once more appears,
The trees put on new clothes once more,
Each according to its liking wears;
They're just as happy as before.

I watched the flocks of birds migrate
To southern climes when cold seemed near,
On their long flight from State to State,
Their language and wings one could hear
But gentle zephyr and warming sun
Conveyed to them recurring story
That old cold Winter's course is run,
They may return back north in glory.
And soon we welcome our feathered neighbors
Into the districts where we live,
For they do lighten our burdens, labors
By true companionship they give.

And so from my long observation
I see that Nature compensates
In thousands cases of God's creation,
It takes, but soon anew creates.
But this sems not so true of our
Once love divine, sincere and true,
Which e'er found us when night did lower
A-strolling under heavens blue
I find myself so oft day-dreaming
For happy days yearn more and more,
But ne'er again do I see beaming
The love-light of the days of yore.

Поза гарними описами природи д-р Яців може ще писати й героїчні поеми. Ось зразок одної з них:

MY PURPOSE

Come on, you troubles, tribulations, like wild storms
That rage unharnessed up above, o'er land, o'er sea,
Spare not your power, efforts great, which you put forth,
Spare not my life nor me.
For, as stands up long ages firm Gibraltar Rock,
A target to the elements both warm and cold,
So will I, too, withstand you all, divine resolved,
In my great purpose, bold.

Come on, you've made your presence known and felt so oft,
Without my welcome, 'gainst my hopes, I prayed always
That you keep off my sight; you heeded not my plea,
But hung around for days,
So now I'm 'ccustomed to your sting, I'm hardened grown,
And fifty thousand devils horned, with heated prongs
Of tempered steel, cannot dissuade me from my purpose
As long as life prolongs.

All forces here, and if perchance I have not reached
My worthy goal when I'm alive, and I deserve
To fry in hell, if hell there be, worse then I've passed,
Be nerves, I'll steel my nerve,
And carry on though fires burn and scorch and rage
I'll hold my own when I am right, despite how fierce
The treatment, for, I believe, that once resolved, 'tis meet
To press right on through knocks, reverses, pain and tears.

Вже з того бачимо, що д-р Яців має поетичний талан. Ті 4 поеми я вибрав із 44, які мав під руками. Шкода, що не маю всіх їх, однак надіюсь, що д-р Яців видасть їх осібною книжкою, що він повинен зробити.

Д-р Г. Ґ. Скеґар, Шікаґо, Ілл.

ПОДЯКИ.

В імени Домки Кренціґлови, жінки Івана Кренціґлови, засилаємо Вам щиру подяку за отримані $50.00 з фонду запомогового, бо в її хаті крайна нужда, а чоловік, наш член, лежить безнадійно в шпитали, тож ся запомога стала для неї великою підпорою, котрої більше нізвідки дістати.

Прийміть вислови її подяки за одержану запомогу, а також сердечну подяку засилаємо від уряду відділового.

Остаємося з належною пошаною,

Стефан Г. Паліводa.

Я, нижче підписаний член виділу 213 У. Н. Стюза, щиро дякую Головним Урядникам У. Н. Союза за уділення мені допомоги 75 долярів з фонду допомогового. Щасливий той член, котрий знаходиться в такій орґанізації, як У. Н. Союз, бо ніяка інша орґанізація не дає такої запомоги.

Юрій Бойко,
Бейон, Н. Дж.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

"If you are a shoemaker, don't try to be a tailor."

On Thursday, January 28th, I had occasion to visit the Ukrainian exhibit at the Newark Museum, Newark, N. J. I was delighted with the various embroideries, wooden inlaid articles, costumes and paintings. What a fine opportunity for Americans to see what the Ukrainians possess, I thought!

As I gazed with admiration at a case of ancient war weapons brought over from the Carpathians, a group or class of young people entered the room. Among them was a Mr. Feshko who was to give a small talk on Ukrainian history and explain the significance of the various articles on display. This, I thought was an excellent idea, — a group interested in Ukrainian history and culture, a lecturer to help them obtain clearer aspect of the Ukraine. However, my joy quickly turned to horror, as I listened to Mr. Feshko speak. His knowledge of Ukrainian history was very meager. He could not give a clear concise sketch of Ukrainian history or even answer questions put to him by members of the visiting group. When asked about the Ukrainian Cossacks, he stated, "There are no such things as Ukrainian Cossacks; there are only Russian Cossacks." An American woman, who probably knew more about Ukrainian history than Mr. Feshko, caused him to contradict himself by showing him a painting of a Ukrainian Cossack on the wall and asking him, "If there are no Ukrainian Cossacks, what is that photograph doing here and why is it named a Ukrainian Cossack?"

The point I am driving at is that all the benefit that the Ukrainians derive from an exhibit as the one at the Newark Museum is decreased by just one such individual who dare to pose as an authority on Ukrainian history and by so doing gives Americans a wrong conception of what, where and who are Ukrainians. I would suggest that at an exhibit of this nature a man or woman (preferably in Ukrainian costume) be stationed in the exhibit room and give correct information about Ukraine. This person should be one who is thoroughly acquainted with every subject covering Ukraine and should be able to answer all questions intelligently. It is really a shame that the group of people who visited the Ukrainian exhibit in Newark left with only a vague idea of Ukraine and with a feeling that the Ukrainians do not even know anything of their own history.

I sincerely hope that such an incident does not occur again.

Mary Ann Bodnar.

—o—

ВОТЕЛВЛІТ, Н. Й.

Листопадове Свято.

Заходом Українсько-Американського Горожанського Клюбу в Вотервліт, Н. Й., відсвяткувало дня 22. листопада Листопадове Свято концертом. Свято відкрив гр. Малігловка з Когус, Н. Й., який пояснив значіння 13-тої річниці проголошення української державности на західно-українських землях.

Підчас концерту виступали три хори, а саме: мужеський хор У.-А. Г. Клюбу в Вотервліт, Н. Й., під управою п. Луки Шеремети; хор української гр.-кат. парохії з Амстердам, Н. Й., під управою п. Степана Цюцки й хор української православної парохії з Трой, Н. Й., під управою п. І. Павулячка. Всі три хори досить гарно вивязалися в своїх виступах.

Українську промову виголосив о. І. Шуховський, український греко-католицький парох з Когус, Н. Й. Бесідник представив коротко історію боротьби українського народу з Польщею від давних часів по нинішний день; згадав про великі жертви борців за визволення України, згадав про інвалідів і про потребу дальшої невпинної боротьби, поки Україна не буде вільною державою. Декламації виголосили: „Гамалія" (на переміну з хором) М. Базар; „Холодний Яр" п. В. Футулуйчук; „Розрита могила" панна Юлія Урбан; „Могили наших борців" панна Марія Футулуйчук; „Калина", панна Анна Чайковська.

Промову англійською мовою виголосив о. І. Гундяк, український православний парох з Трой, Н. Й. В промові бесідник пояснив молоді й чужим гостям значіння Листопадового Свята й стремління українського народу до волі. На концерті були урядники міста Вотервліт, які заявляли, що з промови добре пізнали українську справу. Однак промова о. І. Гундяка не подобалася нашим большевикам і вони пишуть в „Єжедневних", що промовець говорив про якихсь білогвардійців. Видно, що товариш „робкор" не розумів бесідника.

На закінчення Свята п. Малігловка подякував всім гостям, бесідникам і хорам за участь у святі, а всі присутні відспівали український національний гимн.

Вечером того самого дня відбувся в клюбовій галі заходом Горожанського Клюбу баль, з якого чистий дохід призначено на Рідний Край.

В часі балю п. Малігловка закликав присутних до зложення жертв, які збирала пані Михасів. Зібрано $16.12 (в тім жертва п. І. Савюка $1.).

Чистий дохід з балю і Свята виносить $73.16, які вислано через Обєднання: на інвалідів $25, на УВО $25, а решту $23.16, на політичних вязнів.

В. Футулуйчук.

—o—

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Величаве Свято.

Українці з цілої околиці обходили Свято Злуки, получене з протестом проти ворогів-гнобителів нашого народа.

Святом проводив д. Малігловка, місто-предсідатель Союза У.-А. Демократичних Клюбів. Говорили: о. Шуховський з Когус, о. Гундяк з Трой і д. Коновалець з Пітсфілд, Масс.

Виступали чотири хори: з Вотервліт (мужеський), Трой, Когус і Пітсфілд.

Вислано резолюції до Вашингтону, Англії, Франції, Японії, Італії і Ліги Націй. Переведено збірку, яку призначено на народні цілі. Ціле свято випало величаво. Ділимося з читачами „Свободи" вже тепер цею вісткою, а звіт подамо пізніще.

Пресовий Комітет.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Козацька школа.

Заходами 1-шої Сотні Чорноморської Січи в Ню Йорку скликано за ініціятивою сотн. Бабенка збори в справі зорганізовання козацької школи з метою вивчення української молоді їзди на конях та інших козацьких спортів, як от скакання з коня, скакання через двох і трох коней, піраміда вверх ногами, стоячи на конях піднесення шапок з землі, турник в гальопі, мала піраміда, вертуни з шаблею в зубах, одвалки з коня, барієри як огневі так і інші і т. п. Також найновіший спорт американського типу, як от футбол, польо, такі яких в Америці ще ніхто не бачив.

На збори прибуло багато січової молоді та інших громадян. По рефераті сотн. Бабенка присутні одноголосно ствердили, що нам, Українцям взагалі, а українській молоді зокрема і особливо, такої школи дуже потрібно.

Висловлено гадку, що така школа тут в Америці принесе велику користь українському громадянству, відновить давні козацькі традиції наших Запорожців і покаже світови, що Україна живе та що славне слово „Козак" ніколи не було московським, а тільки українським.

На підставі матеріялу, предложеного на відчиті, збори уплянували, щоби зараз по випуску перших учнів вислати їх під синьо-жовтим прапором в турне по Америці та інших державах. Передбачається виграння з кавбоями та інші виступи на полі міжнароднім та почувається певність, що у всіх тих виступах перемога буде на нашім боці.

Збори одноголосно ухвалили вибрати тимчасовий комітет, який би скликав як найскорше представників всіх українських організацій Ню Йорку та околиці з метою ширшого обговорення та остаточного рішення справи про отворення згаданої школи.

До тимчасового Комітету ввійшли: Е. Драгінда, яко голова; тов. У. Перчишин, яко заступник голови, та бувший січовий стрілець Р. Ґолембйовський, яко писар.

Будоб пожаданим, щоб громадянство відгукнулося на оцих пару стрічок і, як буде оповіщено про збори, явилося на них у великім числі та піддержало цей плян морально та матеріяльно. А тоді матимемо дійсно право співати, що „ми, браття, козацького роду!"...

І. Боднар.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг перенесено з суботи, 6-го, на пятницю, 5-го лютого, в годині 7.30 ввечір, під ч. 435 Мейн ул., з причини балю Горож. Клюбу, на котрий і наше Товариство запрошене. На річнім мітінгу вибрано уряд як слідує: І. Габрилович, предс.; П. Криловський заст.; І. Ничка, кас.; І. Вархоляк, заст.; В. Матвіяс, секр.; І. Ількович, заст.; С. Винярський і М. Яблонський, контрольори; В. Матвійчук і Леон Кунчич, опікуни хорих; С. Атаманець і І. Вархоляк, дверники; В. Атаманець і Ф. Телевяк, прапорчики; М. Ябонський, член-тростіс. Мітінги відбуваються як звичайно в першу суботу по першім, в тій самій гали. Вразі потреби проситься зголошуватись до секретаря: 49 Brown Ave., Paterson, N. J. — Іван Габрилович, предс.; Ігнатій Ничка, кас.; Василь Матвіяс, секр.

ПІТСБУРҐ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 96, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінг відбудеться дня 7 лютого, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, при 7-мій і Карсон ул. С. С. Всі члени повинні явитись, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени, коли не заплатять свої вкладок, будуть суспендовані. — Ат. Кульчицький, предс.; Стефан Гриб, кас.; Дмитро Василик, секр.

ВИЛК БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що дня 7-го лютого відбудеться місячний мітінг, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком є кождого члена бути присутним на тих зборах. — Іван Добуш, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, повідомляє членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 7-го лютого, в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. Напоминається членів, щоби прибули на мітінг і вирівнали свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Також повідомляється членів, що слідуючі мітінги будуть відбуватись в першу неділю по першім, в годині 1-ій сполудня. — Уряд.

На ярмарку в малій галицькій містині пописується чародій-маґік. Один із селян не міг начудуватися, як побачив, що маґік перемінив жінку в папугу. Тому каже маґікови:

— Пане, переміньте мені жінку в папугу, а дам вам 50 золотих!

— А це що, господарю? Чи так дуже хочете позбутися жінки?

— Ні, лише я дуже хотів би мати папугу.

ПРОСЬБА ЮНІЙНИХ ПЕКАРІВ У ЙОНКЕРС.

Минулого тижня відбулися збори Міжнародної Юнії, льокаль ч. 144, в Мангатан Гол, на Мейн стр., Йонкерс, Н. Й. Головою цеї Юнії є С. Боровський. Між іншими справами ухвалено вдатися з просьбою до всіх господинь славянського походження, щоби не купували іншого хліба, лише з юнійним значком. Підписаний Комітет, виконуючи ухвалу згаданих зборів, просить усі славянські господині: Купуйте хліб лише зі значками Міжнародньої Юнії, льокаль ч. 144. Цей хліб є смачний, випіканий санітарно в місті Йонкерс і головно славянськими пекарями. Через те ви даєте спосіб до життя своїм, а не чужинцям, за що складаємо заздалегідь щиру подяку. — С. Боровський, предс.; В. Бохняк, секр.; В. Кобилянський, І. Страсер, М. Зелінка. (Огол.)

ТАРЗАН І ДОРОГОЦІННОСТИ З МІСТА ОПАР. (54)

Ахмет Зек був далеко на півдні з двома своїми бандитами. Він розіслав усю свою банду в ріжних напрямках, щоб відразу охопити як найширші простори джуґлів. Всі вони мали потім сходитися до одного осередка, щоб таким чином піймати в своє коло Вепера. Зек хотів піймати Вепера не лише для помсти за те, що він обдурив його, але й на те, щоби заволодіти його дорогоцінними камінцями. Зек не звик до того, щоби здобич так легко вирвалася йому з рук.

Одну ще мав потіху Ахмет Зек, що в його руках лишилася лейді Грейсток. За неї він сподівався дістати добрий викуп. Коли скінчить з Вепером, то він тоді сам повезе її на північ, де зможе продати, якщо не дадуть за неї викупу. Отак мріяв Зек, не знаючи того, що лейді Грейсток уже нема в його таборі. Несподівано увагу Зека притягнуло шелестіння в кущах. Араби схопили за рушниці, аж тут побачили недалеко жінку.

За одну хвилину перед Арабами появилася в увесь свій ріст лейді Грейсток. Ахмет Зек був страшенно вражений, побачивши її тут. Він був певний, що вона знаходиться в його таборі під пильною охороною бандитів Зека. Тепер вона була тут сама. Що сталося таке?! Лейді Грейсток спокійно вийшла з кущів і подалася через невелику прогалину до дальших великих дерев та густих кущів. Вона багато пережила страхів, а тому й тепер нічого не боялася.

Ахмет спокійно дивився на неї, сподіваючися, що тепер вона вже не втече з його рук. Він лише думав, як ліпше її захопити. Одночасно ще одна пара очей дивилася на лейді Грейсток зза кущів. Це були очі величезної старої малпи, що придивлялася на знайому їй постать жінки. Тріск сушняка звернув на себе увагу лейді Грейсток. Вона глянула в той бік і побачила, що до неї наближається малпа. Араби остовпіли від несподіванки.